

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

2023

VUOSIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yleistä	s. 4	6	Kansainvälisyys	s. 22
1.1	Yhdistys	5	6.1	Nuorisoalan akkreditointi (Erasmus+)	23
1.2	Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2020–2023	6	6.2	Caravan – International Youth and Social Circus Network	23
6.3			6.3	Kansainväliset hankkeet	25
2	Taiteen perusopetus (TA1 ja TA3)	s. 7	7	Toimitila (TA5)	s. 27
2.1	Oppilasmäärät	8	8	Henkilökunta	s. 28
2.2	Sirkuskoulun tapahtumia	9	8.1	Kuukausipalkkaiset työntekijät	28
2.3	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sirkuskoulussa	10	8.2	Tuntipalkkaiset- ja projektityöntekijät	28
2.4	Sirkuskoulun hankkeet	11	8.3	Koulutus, työturvallisuus ja tasa-arvo	29
8.4			8.4	Talkoorinki	29
3	Esitystoiminta (TA2)	s. 12	9	Talous	s. 30
3.1	Esiintyvät-ryhmä	12	9.1	Arvio taloudellisesta asemasta ja tuloksesta	31
3.2	Joulushow Kaila	12	9.2	Keskeisimmät talouden tunnusluvut sekä talouden ja kehityksen yleiskuvaus	31
3.3	Muut esiintymiset	14	9.3	Saadut avustukset 2022	33
3.4	Taidetestaajat ja ammattilaisvierailut	14	9.4	Arvio tulevasta kehityksestä	34
4	Sosiaalinen sirkus (TA1 / TA27)	s. 15	10	Tiedotus ja viestintä	s. 35
4.1	Sosiaalisen sirkuksen työpajatoiminta	15	11	Yhteistyö	s. 36
4.2	Hankkeet	16	12	Tulevaisuuden näkymät	s. 38
4.3	Muu sosiaalisen sirkuksen toiminta	17			
5	Muu opetus- ja ohjaustoiminta	s. 18			
5.1	Tampereen yliopiston normaalikoulu (TA22)	18			
5.2	Leirit ja kurssit (TA2)	19			
5.3	Taidekaari-työpajat (TA2 / TA21)	20			
5.4	Lyhytkurssit ja Tyhy-toiminta (TA2)	20			
5.5	Harrastamisen Suomen malli – Lupa harrastaa -toiminta	21			

TIIVISTELMÄ

Vuosi 2023 oli työntäyteinen ja mielenkiintoinen. Kotimaiset ja monet kansainväliset hankkeet ovat lisänneet monipuolista yhteistyötä ja tuoneet uutta osaamista sirkuksemme arkeen sekä paljon mieleenpainuvia kokemuksia useille nuorille sekä ammattilaisille.

Vuosi alkoi reippaasti tammikuun ensimmäisellä viikolla Joulushow Xyperin viidellä esityksellä, ja viikolla 2 alkoi sirkuskoulu. Työpaja- ja keikkatilauksia oli selkeästi koronavuosia enemmän, ja ensimmäinen keikka tehtiin jo tammikuussa Tavara-aseman avajaisissa.

Kevään aikana saimme tiimiimme monta uutta osaajaa, kun uusi opintosihteeri, talouspäällikkö ja viestintävastaava aloittivat työnsä. Kasvavan toiminnan myötä valtakunnallinen pula sirkusopettajista asettaa haasteita rekrytoinnissa myös Sorin Sirkukselle.

Vuoden aikana oli paljon kansainvälistä toimintaa, kuten nuorisovaihto Ruotsiin ja useita koulutuksia ja seminaareja henkilökunnan osaamisen vahvistamiseksi. Caravan-verkoston 15-vuotista taivalta juhliittiin näyttelyllä ja suurella kokoontumisella joulukuussa Brysselissä.

Talouden suunnittelu on edelleen ollut vaikeaa. Vuosien vertailtavuus on muuttunut ja talouden yleinen kurjistuminen tekee ennustettavuuden hankalaksi. Maailman energia- ja muista kriiseistä aiheutuvat hinnannousut vaikuttavat erityisesti sirkuksen talouteen omien tilojen käyttökustannusten nousun vuoksi. Vaikka suurilla firmoilla on taas mahdollisuus järjestää tapahtumia, niin asiakaskäyttäytyminen on muuttunut ja päätökset tehdään myöhään. Varsinkin perheiden talousvaikeudet näkyivät lippu- ja kurssimyyntissä. Joulushow Kailan lipunmyynti alkoi syksyllä verkkaisesti eikä asetettuihin tavoitteisiin päästy, vaikka esityskauden lopussa katsomot olivat täysiä.

Vuoden aikana suunnittelimme rohkeasti lisärakentamista, vaikka yleinen taloustilanne suurine leikkauksineen ei näytä kovin lupaavalta. Toisaalta juuri nyt olisi kustannustehokasta rakentaa ja rakennusyhtiöiltä löytyisi aikaa. Rahoituksen löytäminen ja hankkeen nopea eteneminen mahdollistaisi sen, että Sorin Sirkus voisi tarjota hyvät väistötilat monien muiden Tampereen taidelaitosten tulevien remonttien ajaksi. Ensimmäinen palaveri aiheesta pidettiin Tampereen kaupungin Laura Savisaaren kanssa marraskuun viimeisellä viikolla. Yhteistyöneuvottelut myös Hiedanrannan ja Sorin Sirkuksen tulevaisuudesta ovat jatkuneet.

1. YLEISTÄ

Vuosi 2023 oli sirkuksen 38. toimintavuosi. Toiminnan tukirankana on jo vuodesta 1989 ollut Sorin Sirkuksen oma yhdistys Sorin Sirkus ry. Yhdistyksen tarkoituksena on lasten ja nuorten sirkustaiteen harrastuksen edistäminen, ylläpitäminen ja kehittäminen. Tätä tehtävää se toteuttaa ylläpitämällä lasten ja nuorten sirkuskoulua, järjestämällä esitystoimintaa sekä tarjoamalla sirkusopetusta erilaisille kohderyhmille.

Sorin Sirkuksen välittömään vaikutuspiiriin kuuluu noin 600 toimintaan viikoittain osallistuvaa lasta ja nuorta vanhempineen. Monille perheille Sorin Sirkus on yhteinen harrastus ja sirkustietoisuus leviää perheiden ja heidän lähipiirinsä kautta laajalle. Sosiaalisen sirkuksen ryhmien, kesäleirien ja erilaisten työpajojen kautta useille sadoille eri-ikäisille lapsille, nuorille ja aikuisille tarjoutuu mahdollisuus kokea sirkustempujen haasteellisuus ja saada onnistumisen elämyksiä. Sirkuskoulun vaikutuspiirissä on oppilaita ja sidosryhmiä useista Tampereen naapurikunnista ja kauempaakin: Akaasta, Hattulasta, Hämeenkyröstä, Kangasalta, Lempäälästä, Mänttä-Vilppulasta, Nokialta, Orivedeltä, Pirkkalasta, Pälkäneeltä, Ruovedeltä, Sastamalasta, Valkeakoskelta, Vesilahdelta ja Ylöjärveltä.

Vuonna 2023 Sorin Sirkus kehitti ja edisti sirkustaiteen kenttää monissa etätyöryhmissä, -hankkeissa ja -seminaareissa. Sirkustirehtööri Taina Kopra toimi kansainvälisen Caravan-sirkusverkoston puheenjohtajana, Suomen Nuorisosirkusliiton (SNSL) hallituksen jäsenenä ja Esittävien taiteiden oppilaitosten liiton (ETOL) hallituksen varajäsenenä. Hän myös jatkoi toimintaansa Tampereen yliopiston normaalikoulun neuvottelukunnan varajäsenenä. Hän edusti sirkustaidetta Opetushallituksen (OPH) Osaamisen ennakkointifoorumin Koulutus, kulttuuri ja viestintä -ennakkointiryhmän asiantuntijaverkoston jäsenenä sekä Tampereen Ammattikorkeakoulun SMART ART – Esittävien taiteiden muuttuva osaaminen -hankkeen ohjausryhmässä. Lisäksi hän kuuluu sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskuksen asiantuntijaryhmään.

Rehtori Merja Koskiniemi toimi Esittävien taiteiden oppilaitosten liiton (ETOL) hallituksen jäsenenä sekä Tampereen kaupungin nimeämässä taiteen perusopetuksen ohjausryhmässä. Hän on myös Tampereen yliopiston normaalikoulun neuvottelukunnan jäsen.

Tuottaja Pertti Huovinen edusti Sorin Sirkusta Teatteripääkaupunki-tiimissä ja toimi verkoston koollekutsujana. Tuottaja Katja Tuuli toimi Suomen Nuorisosirkusliiton valtakunnallisessa sosiaalisen sirkuksen jaostossa. Hän on myös Pirkanmaan hyvinvointialueen, Etelän alueen perhekeskus-tiimin tiiminjohtaja, sekä edustaa Sorin Sirkusta lisäksi Pirkanmaan koko hyvinvointialueen, johtotiimissä ja Pirkanmaan Taikusydän-alueverkostossa.

Sorin Sirkuksen tietotaitoa ja asiantuntijuutta erityisesti opetusasioissa levitettiin erilaisissa valtakunnallisissa ja kansainvälisissä sirkustaiteen kehityshankkeissa. Sorin Sirkus oli mukana sirkustaiteen ja uusien sirkuspedagogisten innovaatioiden kehittämistyössä sekä luomassa uusia toimintamalleja eri hankkeissa muun muassa sosiaali- ja terveysalan kumppaniensa kanssa. Sorin Sirkuksen taitavat opettajat vierailivat alan ammattioppilaitoksissa Lahdessa ja Turussa sekä useissa nuorisosirkuksissa.

Sosiaalinen sirkus on olennainen osa Sorin Sirkuksen toimintaa. Sosiaalisessa sirkuksessa sirkustaide toimii välineenä erilaisten ryhmien kanssa työskentelyssä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, opettaen itsenäisyyttä, parantaen itseluottamusta ja antaen työkaluja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Sirkustoiminnan pääpaino tällöin on ilon ja merkityksellisyyden kokemusten tuottamisessa ja elämänhallintataitojen oppimisessa.

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

Kuva: Kristian Wanvik

1.1 Yhdistys

Sorin Sirkuksella oli vuonna 2023 jäsenmaksun maksaneita jäseniä 687 (edellisvuonna 667), joista suurin osa oli alle 18-vuotiaita. Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 5.4.2023 ja syyskokous 2.11.2023. Samalla nähtiin oppilaiden esityksiä Maneesi haltuun -tapahtumassa.

Sirkusharrastajia oli 641 (edellisvuonna 628). Sirkuskeskuksen tiloissa päivisin isoin käyttäjäryhmä olivat Norssin sirkusluokkien oppilaat ja iltaisin sirkusharrastajat. Päivisin tiloja käyttävät harjoitteluun myös useat sirkustaiteilijat.

Hallitukseen kuuluivat puheenjohtaja Markku Rimpelä sekä seitsemän jäsentä: Jaana Kaartinen, Jouni Kivimäki, Eeva Laine, Mika Lehtinen, Perttu Pesä, Martti Silvennoinen ja Vesa Toivonen. Hallitus piti vuoden aikana kymmenen (10) kokousta. Syyskokous valitsi Markku Rimpelän jatkamaan puheenjohtajana vuoden 2023. Tilintarkastajana jatkaa Hootem Tilintarkastusyhteisö Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Antti-Jussi Penttilä, HT.

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

1.2 Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2020–2023

Sorin Sirkuksen opetuksen sisällöt ja toimintatavat tukevat valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikan ohjelman toteutumista nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen ja osallisuuden vahvistamisen kautta.

Sirkustaiteen yhteistyön ja yhteisöllisyyden syvälinen tarve ja voima lähtevät tempujen turvallisuuden vaatimuksesta, esitystoiminnan tavoitteellisuudesta ja taiteenlajin historiasta. Tämä välittyy myös nuorten sujuvaan arkeen, itsenäisyyden ja yhteisöllisyyden kokemusten ja taitojen kehittymiseen sekä tukee heidän luottamustaan ja edellytyksiään toimia yhteiskunnassa.

Sorin Sirkuksen tunnuslause ”Tekemällä oppii” pitää sisällään mahdollisuuden oppia oman kokemuksen ja epäonnistumistensa kautta. Toisaalta lause pitää sisällään nuorten vastuuttamisen oman oppimisensa ja tekemisensä aktiivisiksi edistäjiksi. Sirkus tarjoaa mahdollisuuden koulun ulkopuoliseen oppimiseen ja itseymmärrykseen. Sirkusharrastus itsessään liikuttaa ja opettaa pitämään huolta omasta kehosta ja psyykkisestä terveydestä sekä toimimaan yhteistyössä monenlaisten ihmisten kanssa erilaisissa tehtävissä.

Pitkäjänteinen työ oppilaiden kanssa ja oppilaan pitkä kaari harrastuksensa parissa mahdollistavat nuorten vierellä kulkemisen, heidän elämänsä seuraamisen ja tukemisen. Sirkuksen opetustyön ohella tehdään usein nuorisotyötä syvemmässä ja laajemmassa merkityksessä kuin vain taideharrastuksena.

Sorin Sirkuksen tavoitteellinen opetus ja kasvatustyö on lukuisten esimerkkien kautta myös antanut tukea lasten ja nuorten koulutyölle ja myöhemmälle opiskelulle. Aiemmat esimerkit vanhempien oppilaiden koulutusurasta kansainvälisissä sirkuskouluissa kannustavat hakeutumaan taiteen korkeakoulutuksen pariin. Esitystoiminnassa mukana olevat taiteen ammattilaiset toimivat esimerkkinä ja antavat nuorille mahdollisuuden tutustua eri taiteenaloihin.

Avoimuus, monikulttuurisuus ja hyvinvoinnin lisääminen ovat keskeisiä niin Sorin Sirkukselle kuin sirkustaiteelle kokonaisuudessaankin. Sirkukseen ovat aina olleet tervetulleita kaikki, ja usein juuri haastavammassa asemassa olevat lapset ja perheet ovat löytäneet kodin ja yhteisön sirkuksesta. Tätä perinnettä halutaan pitää yllä myös jatkossa. Sorin Sirkuksen toiminnassa se näkyy niin aktiivisena työnä hankkeiden ja projektien kautta kuin sirkuskoulun arjessa sääntöinä ja arvoina, jotka läpileikkaavat toimintaa.

Oppilaille kansainvälisen Caravan-verkoston kautta tapahtuvat nuorisovaihdot ovat mitä parhaita demokratia-, kansainvälisyys-, suvaitsevaisuus- ja kansalaiskasvatusta. Nuoret osallistuvat sekä hankkeiden valmistelu- että toteutusvaiheeseen, yleensä itselleen vieraalla kielellä. Kuten koko muussakin sirkuksen toiminnassa, he tapaavat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja kulttuureista tulevia nuoria.

Sorin Sirkuksen elämäntaiteellinen koulutuskeskus yhdessä Tampereen yliopiston ja Normaalikoulun kanssa muodostaa monialaisen taiteeseen, kulttuuriin, liikuntaan, hyvinvointiin ja oppimiseen kannustavan oppimisympäristön. Uutena avauksena aloitettiin sirkuseskaritoiminta läheisen Mustametsän päiväkodin kanssa. Näin elämäntaiteellinen sirkuskasvatus tuli myös osaksi Tampereen kaupungin varhaiskasvatusta.

2. TAITEEN PERUSOPETUS

(TOIMINNANALAT TA1 ja TA2)

Sorin Sirkus on antanut taiteen perusopetusta vuodesta 1993. Vuonna 2023 opetusta toteutettiin vuonna 2018 hyväksytyin opetussuunnitelman mukaisesti. Opetussuunnitelmaan voi tutustua sirkuksen verkkosivuilla.

Varhaisiän sirkuskasvatuksen (4–8-vuotiaat) jälkeen oppilas voi valita joko yleisen tai laajan oppimäärän. Yleisessä oppimäärässä nuori harjoittelee kerran viikossa läpi koko oppimäärän (500 ot / 7 vuotta). Laajassa oppimäärässä (1 300 ot / 7 vuotta) harjoituskerrat kasvavat kahdesta harjoituskerrasta viikossa neljään kertaan. Erilaiset valinnaiset ja extraopinnot mahdollistavat myös laajemman harjoittelun. Yhden oppitunnin (ot) pituus on 45 minuuttia.

Yleinen ja laaja oppimäärä koostuvat opintokokonaisuuksista. Laajassa oppimäärässä oppilaille on mahdollisuus rakentaa yksilöllinen opintopolku myöhemmän vaiheen lajiharjoittelun sekä valinnaisten opintokokonaisuuksien avulla. Esiintyminen, aktiivisuus, luovuus sekä ryhmässä toimiminen ovat keskeisiä teemoja läpi koko opintopolun.

Vuosi 2023 oli aktiivinen toimintavuosi sirkuskoulussa. Monipuolisuutta vuoteen toi kuuden tamperelaisen taiteen perusopetuksen oppilaitoksen yhteistyöhanke Monitaidetta taiteen perusopetukseen Tampereella. Sirkuksen oppilaskunta toimi innokkaasti ja sitoutti hienosti etenkin vanhempia oppilaita laajasti sirkuksen toimintaan. Oppilaskunnan aloitteesta järjestettiin Yösirkus (sirkusharjoituksia, yhdessäoloa ja yö sirkuksella) ja oppilaita osallistui joulushow-esitysten talkootehtäviin. Yhteyttä oppilasryhmiin ja koteihin pidettiin Wilma-järjestelmän kautta.

Kuva: Heikki Järvinen

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

2.1 Oppilasmäärät

Kevätopintokaudella 2023 taiteen perusopetuksessa (varhaisiän sirkuskasvatus sekä yleinen ja laaja oppimäärä) harjoitteli 517 oppilasta ja syysopintokaudella 558 oppilasta (vrt. syksy 2022 530 oppilasta). Uudet oppilaat otettiin Sorin Sirkuksen kesäleireille osallistuneista ja sitä kautta sirkuskouluun hakeneista sekä suoraan kotisivujen kautta hakeneista lapsista. Varhaisiän 4–6-vuotiaiden ryhmiin hakijoita jouduttiin arpomaan, muuten mukaan otettiin kaikki hakijat. Opintovuoden aikana ryhmien mahdollisille vapaille tai perustuspaikoille otettiin uusia oppilaita mahdollisuuksien mukaan.

Sirkuskoulun opintovuosi on 33 viikkoa. Kevätopintokausi alkoi 9.1.2023 ja päättyi 26.5.2023, opetusviikkoja yhteensä 18 viikkoa. Talviloma oli viikolla 9. Syysopintokausi alkoi 21.8.2023 ja päättyi 12.12.2023, opetusviikkoja yhteensä 15 viikkoa. Syysloma oli viikolla 42.

Oppilasmäärät ja annetut oppitunnit vuonna 2023.	
Oppimäärä	Oppilasmäärät 20.9.2023
Varhaisiän opinnot	236 oppilasta (231) / 1 182 ot
Yleinen oppimäärä	124 oppilasta (111) / 974 ot
Laaja oppimäärä	198 oppilasta (188) / 3 989 ot
Yhteensä	558 oppilasta (530) / 6 145 ot

Sirkustaiteen laajan oppimäärän lopputyön teki kuusi oppilasta.

Vuonna 2023 sirkuskouluun myönnettiin kahdeksan vapaaoppilaspaikkaa, näistä neljä keväällä ja neljä syksyllä.

2.2 Sirkuskoulun tapahtumia

22.1.2023 laajan oppimäärän oppilasryhmä osallistui sirkuskoulujen MiniSirkusFestradi -tapahtumaan Lappeenrannassa ja esiintyi siellä.

6.2.2023 tamperelaiset valtionosuutta saavat taiteen perusopetuskoulut osallistuivat valtakunnalliseen Luovuutta politiikkaan -viikkoon ja järjestivät yhdessä tapahtumaillan kauppakeskus Ratinassa. Laajan oppimäärän oppilasryhmä esiintyi ja innosti ohikulkijoita testaamaan jongleerausvälineitä.

11.2.2023 laajan oppimäärän oppilaita oli mukana Supertaitoo! Supersankareiden seikkailuradalle opastamisessa Tampereen Finlaysonin alueella. Sorin Sirkuksen pisteessä saattoi mm. tasapainotella, heittää kärrynpyöriä ja testata, kuinka jongleerata eri välineillä. Tapahtuma oli osa Lasten Pirkkaset 2023 -ohjelmaa.

17.3.2023 yksipyöräis- ja jongleerausryhmä esiintyi NHL Hockey Day -tapahtumassa Sorsapuistossa.

15.4.2023 järjestettiin Sorifest-tapahtuma, jossa esitettiin laajan oppimäärän syventävien opintojen loppuöesitykset, kaksi valinnaisten opintokokonaisuuksien esitystä, yleisen oppimäärän Y5-ryhmän esitys sekä muita sirkuskoululaisten, esiintyvien sekä aikuisryhmien oppilaiden numeroita. Loppuönsä teki kuusi oppilasta ja arvioitsijoina toimivat Laura Tikka ja Merja Koskiniemi. Yleisöä Sorifestilla oli 133 henkeä.

Kuva: Aleksanteri Mikkola

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

13.5. ja 15.–17.5. nähtiin maneesilla Varokaa rotjakaisia! -kevätsirkusesitys, jossa esiintyivät kaikki varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen oppilaat. Neljässä näytöksessä oli katsojia 1 611. Kevätsirkuksen käsikirjoituksesta ja ohjauksesta vastasivat sirkusohjaajat Kamilla Nisso ja Elina Mäkelä. Numerot tehtiin sirkustunneilla omien sirkusohjaajien johdolla. Puvut oli suunnitellut Kitte Klemettilä, äänisuunnittelu oli Jarkko Keinäsen ja valosuunnittelu Ville Finnilän.

25.5.2023 järjestettiin ensimmäisen kerran tamperelaisten valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen oppilaitosten yhteinen Monin taidoin - taiteen perusopetuksen kevätjuhla Sampolassa. Juhlassa esiintyi Sorin Sirkukselta kaksi lopputyönsä keväällä tehnyttä oppilasta. Oppilaitokset jakoivat juhlassa perusopintojen todistuksia, päättötodistuksia sekä stipendejä.

26.5.2023 Monitaidetta taiteen perusopetukseen Tampereella -hankkeeseen kuuluneen Rongan rampin muraalin avajaistilaisuus. Muraalin maalasivat Sara Hildén Akatemian ja Sorin Sirkuksen oppilaat kuvataiteilija Sebastian Schultzin johdolla.

5.–8.6.2023 laajan oppimäärän oppilasryhmä osallistui Nurtsi – nuorten sirkusfestivaaleille Kuopiossa.

19.8.2023 laajan oppimäärän oppilaita oli esiintymässä ViinikkalaFestissä Viinikanpuistossa Tampereella.

14.10.2023 laajan oppimäärän oppilasryhmä esiintyi Esittävien taiteiden oppilaitosten liiton 20-vuotisjuhlanäytöksessä Tulevaisuus Nyt! Vantaalla.

Avointen ovien viikot järjestettiin helmikuussa sekä lokakuussa. Tällöin vanhemmilla, sisaruksilla, isovanhemmilla ja muilla sirkuksen ystävillä oli mahdollisuus käydä tutustumassa sirkuskoulun toimintaan ja keskustella ohjaajien kanssa.

Sirkuskoulun pikkujouluja vietettiin viikoilla 49 ja 50. Laajan oppimäärän oppilaat esiintyvät nuoremmille oppilaille.

2.3 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sirkuskoulussa

Sirkuskoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin Sorin Sirkuksen hallituksessa 20.2.2020. Suunnitelma on luettavissa Sorin Sirkuksen kotisivuilla. Suunnitelma sisältää aiheeseen liittyvät suositukset, toimenpiteet sekä aikataulun. Oppilaskunnan jäsenistä, opettajista ja rehtorista muodostettu työryhmä aloitti suunnitelman päivittämisen syksyllä 2023. Siihen liittyen sirkuskoulun oppilaille ja heidän huoltajilleen lähetettiin Taiteen perusopetusliiton muokkaama oppilaitoksen itsearviointikysely (Virvatuli). Vastauksia saatiin yhteensä 335. Päivitystyö tehdään loppuun keväällä 2024.

2.4 Sirkuskoulun hankkeet

Monitaidetta taiteen perusopetukseen Tampereella (2022–2023)

Monitaidetta taiteen perusopetukseen Tampereella oli kuuden tamperelaisen taiteen perusopetuksen oppilaitoksen yhteistyöhanke. Hankkeen tavoitteena oli lisätä hankkeeseen osallistuvien oppilaitosten vuorovaikutusta ja yhteistyötä, ja tähdätä pysyvään yhteistyöhön taiteidenvälisessä opetuksessa. Hankkeessa olivat mukana Käsiyö- ja muotoilukoulu Näpsä, Pirkanmaan musiikkiopisto, Sorin Sirkus, Suomen Teatteriopisto, Tampereen konservatorio sekä ohjausryhmän jäsenenä Sara Hildén -akatemia. Hanketta tuki Opetushallitus ja sen koordinoinnista vastasi Sorin Sirkus.

Hankkeessa kartoitettiin ja kokeiltiin käytännössä, millaista monitaiteista yhteistyötä oppilaitosten välillä voi olla, ja miten sitä voidaan järjestää niin, että toiminta tukee oppilaiden omien taiteenlajien osaamista samalla, kun oppilailla on mahdollisuus tutustua toisiin taiteenlajeihin. Hankkeella pyrittiin edistämään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä lisäämään oppilaitosten välistä kunnioitusta.

Hankkeessa lapset ja nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja sen kehittämiseen yhdessä opettajien kanssa. Hankkeen aikana kerättiin kokemuksia ja palautetta myös lapsilta ja nuorilta, ja kokeiluja kehitettiin niiden pohjalta.

Hankkeen aikana suunniteltiin 12 yhteistyöprojektia. Näistä toteutettiin 11 projektia ja yhden osalta suunnittelu ja toteutus siirtyi hankeajan jälkeiseen aikaan. Hankkeen yhteistyöprojekteissa oli osallisena 670 oppilasta eri oppilaitoksista ja niiden toteutuksesta vastasi 87 opettajaa. Kymmeneen projektiin liittyi esitys tai jonkinlainen julkinen osuus, ja projektit keräsivät arviolta 2 500 katsojaa, jotka pääsivät näin myös tutustumaan taiteen perusopetukseen ja niiden väliseen monitaiteisuuteen Tampereella.

Kuva: Merja Koskiniemi

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

3. ESITYSTOIMINTA

(TOIMINNANALA TA2)

3.1 Esiintyvät-ryhmä

Taiteen perusopetuksen lisäksi Sorin Sirkuksella toimii esiintyvät-ryhmä, johon kuului vuoden 2023 aikana 23 nuorta. Sirkustirehtöörin valitsema ryhmä harjoittelee ympäri vuoden ja ryhmän oppilaat edustavat Sorin Sirkusta erilaisissa tapahtumissa, esityksissä, projekteissa ja festivaaleilla. Esiintyvät-ryhmän oppilaat harjoittelevat keskimäärin 16–20 oppituntia viikossa, heillä on useita päälajeja sekä omat esiintymisnumeronsa. Sirkusteknisten tuntien lisäksi opetusta annetaan tanssissa ja esiintymistaidossa.

Kevään keikkakausi käynnistyi reippaasti heti tammikuussa Tavara-aseman avajaisissa. Esiintymisiä oli tasaisesti ympäri vuoden ja tilaisuuksia oli monenlaisia. Merkittävimmät olivat erilaiset kongressi- ja messutilaisuudet sekä yritysjuhlat, joiden puitteissa esiintyvät-ryhmän jäsenet keikkailivat muun muassa Tampere-talossa, Tuulensuun palatsissa, Nokia-areenalla, Tampereen messukeskuksessa sekä Tampereen kaupungin kulttuurin palveluryhmän eri yksiköiden järjestämässä tapahtumissa kuten Hiedanrannan puutarhajuhlilla ja Vapriikin Karmivissa naamiaisissa.

Kesäkuussa matkattiin Kuopioon Nuorisosirkusliiton (SNSL) Nurtsi-festivaaleille yli 20 nuoren voimin. Yhteistyö Särkänniemen elämyspuiston kanssa jatkui ja Sorin Sirkus tarjosi mahdollisuuden kesätöihin 10 nuorelle, jotka esiintyivät kahdella tiimillä viiden viikon ajan, kaksi kertaa päivässä. Syksy huipentui joulushow Kailan esityksiin.

Kevätkauden ahkera harjoittelu tähtäsi kesän koitoksiin ja syyskausi keskittyi jo tiiviisti tulevaan joulushow-esitykseen. Ryhmän sitoutuneisuus ja panostus harjoitteluun on kunnioitettavaa.

Lisää joulushow Kailasta seuraavassa kappaleessa ja muista merkittävistä esiintymistilaisuuksista muut esiintymiset -kappaleessa 3.3.

3.2 Joulushow Kaila

Joulushow Kailan harjoitus- ja esityskausi oli onnistunut. Ensi-iltaviikolla koululaisille järjestettiin kaksi ennakkonäytöstä ja kenraaliharjoituksen näki sirkuskoulun laajan oppimäärän oppilaat sekä sirkuksemme yhteistyökumppaneita kuten Pelastakaa Lapset ry. Ensi-ilta oli 17.11.2023.

Mukana oli 21 innokasta ja taitavaa nuorta, joista seitsemän koki joulushow'n ensimmäistä kertaa. Kaila oli visuaalisesti näyttävä nykysirkusteos, jossa leikittiin muodoilla, voimakkailta väreillä ja peilien heijastuksilla.

Tirehtööri Taina Kopran konsepti ja tyylikäs ohjaus sai hienon vastaanoton sekä yleisöltä että kritikoilta. Joona Kukkolan säveltämä kaunis musiikki sai yleisön nauttimaan. Hienoista tanssikoreografioista ja graafisista muodoista vastasi Marjo Terästä. Punaisen, mustan ja valkoisen sekä peilien luomasta vahvasta

visuaalisesta ilmeestä vastasivat Eero Auvinen (valo- ja videosuunnittelu), Kitta Klemetilä (pukusuunnittelu), Oskari Löytönen (lavastussuunnittelu), Malla Tallgren (kampausten suunnittelu) ja Jonna Kivimäki (maskeeraussuunnittelu). Äänisuunnittelijana toimi Jarkko Keinänen. Sirkusteknisestä suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi maneesimestari Jouni Kivimäki.

Näytöskausi ajoittui 17.11.2023–7.1.2024 väliselle ajalle. Lipunmyynti oli aikaisempiin vuosiin nähden verkkaisempaa läpi koko myyntijakson. Esityskauden alun jälkeen ja kenties esityksen saamien hyvien arvioiden ansiosta kysyntä kasvoi, ja tammikuulle julkaistiin myyntiin yksi lisänäytös. Kaiken kaikkiaan esityksiä oli 25, joihin sisältyivät kaksi koululaisnäytöstä ja ennakkonäytöksenä myyty kenraaliharjoitus. Joulushow Kaila keräsi yhteensä 10 123 katsojaa, 85,4 prosentin täyttöasteella. Luvuissa on huomioitu ensi-iltaa edeltäneet ennakot. Joulukuun alun jälkeen näytökset olivat lähes tai kokonaan loppunmyytyjä.

Kuva: Kristian Wanvik

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

3.3 Muut esiintymiset

Taidekaari-esitykset

Toukokuussa lopussa järjestettiin kuusi 60 minuutin sirkusesitystä nelosluokkalaisille osana Tampereen kaupungin Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelmaa. Esityksen näki 2 274 oppilasta. Sorin Sirkus Show 2023 oli versio esityksestä joulushow Xyper ja sen ohjasi Taina Kopra. Esityksestä järjestettiin myös kaksi julkista yleisönäytöstä, joka keräsivät yhdessä 314 katsojaa.

Nurtsi-festivaali

Kesäkuun alussa 5.–8.6. järjestettiin Suomen Nuorisosirkusliiton Nurtsi-festivaali Kuopiossa. Itä-Suomeen matkasi 21 innokasta nuorta ja neljä huoltajaa. Esiintyvät-ryhmän 30 minuutin "Xyper"-kokonaisuuden ohjasi Taina Kopra ja laajan oppimäärän oppilaiden 15 minuutin minikokonaisuuden "Viisikko kuusikossa" ohjasi Jani Suihkonen. Lisäksi sorilaisilta nähtiin kolme yksittäistä numeroa. Festivaalit järjestettiin Kuopion Kaupungin teatterin tiloissa ja paikallinen järjestävä taho oli Kuopion sirkus. Maneesimestari Jouni Kivimäki vastasi festivaalien kiinnityksistä ja turvallisuudesta.

Särkänniemi

Yhteistyö Särkänniemen kanssa jatkui taas huvipuistoesitysten muodossa. 26.6.–30.7.2023 huvipuiston esiintymislavalla nähtiin kaksi viiden hengen tiimiä, jotka vuorottelivat iloisilla esityksillään. Viisi viikkoa, 35 esityspäivää ja 70 esitystä antoi elämyksen tuhansille Särkänniemen vieraille ja tarjosi 10 nuorelle mieluisan kesätyöpaikan.

3.4 Taidetestaajat ja ammattilaisvierailut Sorin Sirkuksella

Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka tarjoaa kaikille Suomen kahdeksaslukkalaisille ja heidän opettajilleen yhdestä kahteen vierailua lukuvuodessa korkealaatuisen taiteen pariin. Toimintaa tuottaa Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ja sitä rahoittavat Suomen Kulttuurirahasto, Svenska kulturfonden sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Taidetestauksesta pyritään saamaan pysyvä osa suomalaista peruskoulua.

Vuoden 2023 aikana ei ole ollut Taidetestaajien esitystoimintaa, koska hankevuoden 2023–2024 vierailut toteutuvat Arctic Ensemblen Ajolähdön myötä helmikuussa 2024. Sorin Sirkus on jälleen valtakunnallinen vierailukohde.

Sirkusammattilaiset Henri Kangas ja Batist Van Baekel käyttivät Sorin Sirkuksen tiloja Shenanigans-esityksensä valmisteluun 9.–10.9.

4. SOSIAALINEN SIRKUS

(TOIMINNANALA TA21)

Sosiaalinen sirkus on kiinteä osa Sorin Sirkuksen kulttuuritarjotinta, jossa sirkus toimii välineenä erilaisten tavoitteiden saavuttamiseen, elämäntaitojen kartuttamiseen sekä omien vahvuuksien löytymiseen. Sosiaalisen sirkuksen menetelmillä työskennellään erilaisten tukea tarvitsevien ryhmien kanssa, ja rakennetaan yhteistyökumppaneiden kanssa jokaiselle ryhmälle omat tavoitteet.

Sosiaalinen sirkus on osa Sorin Sirkuksen toimintaa, joka ei kuulu valtionavustusten piiriin ja tarvitsee alati toimintaansa erilaisia avustuksia ja yhteistyörakenteita. Vuoden 2023 on haettu avustuksia sosiaalisen sirkuksen toimintaan mm. Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, TAIKE:lta, Parkanon Säästöpankilta, Osuuspankilta, S-ryhmältä, sekä Suomen Kulttuurirahastolta. Vuonna 2023 ei tullut yhtään myönteistä avustuspäätöstä kuluneen vuoden sosiaalisen sirkuksen toimintaan.

Yhteistyöverkoston kanssa tehtävä yhteistyö kuitenkin kantoi hedelmä vuoden toimintaan ja haastoi jopa ohjaajaresursseja moneen otteeseen. Järjestimme sosiaalisen sirkuksen aamukahvit, osana CTF Advanced -hankkeen tavoitetta luoda yhteistyökumppanien verkosto. Aamukahveilla maaliskuussa 2023 syntyi monta uutta yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa. Näistä yhteistyöistä mm. seurakunnat ja eri ympäristökunnat tilasivat työhyvinvointipäiviä Sorin Sirkuksen tiloihin, sekä saimme aloitettua uusia hanke ideointeja tuleville vuosille mm. Ahjolan Setlementin kanssa.

4.1 Sosiaalisen sirkuksen työpajatoiminta

Sorin Sirkuksen tuottamat työpajakokonaisuudet tukevat sote- ja muiden yhteistyökumppaneiden omia toiminnan tavoitteita lisäämällä osallistujien elämäntaitoja, itseluottamusta, luovuutta ja ryhmässä toimimisen taitoja sekä erikseen jokaiselle toiminnalle määritellyjä tavoitteita.

Sorin Sirkus toteutti säännöllisiä sosiaalisen sirkuksen työpajakokonaisuuksia mm. Kylmäkosken vankilan vangeille, päiväsiirkusta senioreille ja avoimia treenejä, joihin osallistujia tuli pääosin entisistä sosiaalisen sirkuksen ryhmistä. Sanasirkus maahanmuuttajaperheille Kaupin vastaanottokeskuksessa jatkui koko vuoden 2023. Sirkusohjaajat vierailivat vastaanottokeskuksessa kerran viikossa 10 kerran kokonaisuuksina keväällä ja syksyllä, toiminnan rahoitti Tampereen kaupunki.

TAYSin Lasten ja nuorten sairaalan kanssa yhteistyö jatkui rahoitussopimuksen myötä Lastenklinikan tuki ry:n kanssa. Sopimuksen ansiosta rahoitettiin 2023 vuositasolla säännölliset ja viikoittaiset sirkustyöpajat lastenosastoille, lasten ja nuorten psykiatriselle osastolle sekä Särkänniemen sairaalahuvipuistoon. Rahoituksessa mukana on myös keväällä, kesällä ja syksyllä järjestettävät perheleirit Sorin Sirkuksen tiloissa. Sairaalasirkus lomaili vuonna 2023 kesäkuun ja heinäkuun.

Kulttuuriosuuskunta Uulun kanssa yhteistyö jatkui vuonna 2023 mm. monitaiteisilla työpajoilla vastaanottokeskukseen Tampereelle niin keväällä kuin syksyllä. Yhteistyö Tampere Filharmonian lapsiparkkitoiminnan kanssa jatkui normaalisti vuonna 2023.

4.2 Hankkeet

Tampereen ensi- ja turvakodit Tetuko ry:n yhteistyöhanke 2021–2022

Sorin Sirkuksen yhteistyö Tampereen ensi- ja turvakotien kanssa Suomen Kulttuurirahaston Pirkanmaan rahaston rahoittamana jatkui vuonna 2023 viikoittaisissa vauvasirkuksissa perhetuvissa Annalassa, Linnainmaalla ja Hervannassa korona-ajan siirtyneiden työpajojen vuoksi. Helmi-maaliskuussa 2023 järjestettiin vielä yksi viiden kerran vauvasirkuskurssi kaikilla kolmella perhetuvalla, kohderyhmänä vauvat (4 kk – 1 v.) huoltajineen. Maaliskuun 2023 puolivälissä pidettiin vielä viimeinen perhepäivä, kestoltaan kaksi tuntia, ja tälläkin kertaa hyväksi havaitulla "walk in – walk out" -tyylillä.

Kulttuurin alueellinen kehittämishanke Operaatio Pirkanmaa 2022–2024

Sorin Sirkuksen tuottama sosiaalisen sirkuksen toiminta sisältää monitaiteisuutta, sirkustyöpajoja, esityksiä ja erilaisille kohderyhmille räätälöityä toimintaa. Sirkustoimintaa voidaan viedä esimerkiksi kirjastoihin, palvelutaloihin, kouluihin tai päiväkoteihin. Operaatio Pirkanmaan kanssa tehtävään Sirkushyppely-yhteistyöhön on paketoitu erilaisia sosiaalisen sirkuksen kursseja toteutettaviksi alueen kunnissa vuosina 2022–2023.

Vuonna 2023 rahoituksella toteutettiin toimintaa viidessä kunnassa (Virrat, Vesilahti, Kangasala, Hämeenkyrö ja Parkano). Tavoitteena oli mahdollistaa esi-, varhais- ja perusopetuksen oppilaiden osallistuminen sirkustyöpajoihin, sekä Kangasalan toiveena oli jalkautua vahvistamaan muistisairaiden vanhusten toimintakykyä. Jokaisessa kunnassa tavoitteet olivat hieman erilaiset ja korostivat esim. ryhmäytymistä tai minäkuvan vahvistamista. Ennen työpajatyöskentelyä oli myös sirkusesitys kaikissa kunnissa. Operaatio Pirkanmaan tuella saavutetaan paikkakuntia, joissa taidetoimintaa on vähän, ja samalla työllistetään taiteen tekijöitä. Monesta hankkeen kunnasta on myös saatu yhteistyökumppaneita, joiden kanssa yhteistyö jatkuu, vaikka hankkeen kautta toimintaa ei tulisikaan.

Kuva: Tero Aalto

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

4.3 Muu sosiaalisen sirkuksen toiminta

Tampereen kaupungin Kaikukortti- ja Kulttuuriluotsi-toiminta jatkuivat edelleen Sorin Sirkuksella. Sekä Kaikukortilla että Kulttuuriluotsitoiminnan kautta pääsi maksutta määrättyihin Sorin Sirkuksen esityksiin.

Suomen Nuorisosirkusliiton sosiaalisen sirkuksen aamukahvit jatkuivat verkossa kerran kuukaudessa. Vetovastuu vaihteli jaoston jäsenten kesken. Aamukahveilla tavoitellaan sosiaalisen sirkuksen kentän vahvistamista monella tasolla. Tuottaja Katja Tuuli luennoi yhdellä syksyn 2023 aamukahvilla sirkusohjaajien jaksamisesta ja henkisestä hyvinvoinnista.

Kulttuurikeskus PiiPoon kautta vierailimme Nuorten ohjaamossa Tampereen kaupungilla. Siellä vahvistimme sosiaalisen sirkuksen keinoin nuorten itsetuntoa ja osallisuutta. Kaksi työpajaa järjestettiin Monitoimitalo 13 tiloissa.

Satasirkus pyysi vauva- ja perhesirkuskoulutusta omiin tiloihinsa Poriin keväällä 2023. Katja Tuuli lähti kouluttamaan yhden päivän ajaksi vauva- ja perhesirkusta Satasirkuksen henkilökunnalle, ja samalla myös yksi Sorin Sirkuksen ohjaaja sai koulutusta samana päivänä menetelmään.

Kalevan kirkolla järjestettiin syyskuussa perhetapahtuma, joka oli suunnattu kehitysvammaisille, sekä muutoin liikuntarajoitteisille perheille. Perhetapahtumassa oli muitakin pisteitä kuin sirkus, mutta sirkuksen suosion vuoksi neljälle ohjaajalle oli mukavasti töitä koko tapahtuman ajan.

Pitkän yhteistyön kunniaksi Kylmäkosken vankila pyysi 30-vuotissyntymäpäivilleen Sorin Sirkukselta pientä esittelyä sosiaalisesta sirkuksista sekä sirkusesitystä. Maaliskuussa Katja Tuuli ja kaksi sirkusartistia vierailivat vankilan juhlissa esiintymässä sekä kertomassa sosiaalisen sirkuksen vaikutuksista vankilaympäristössä.

Uusia yhteistyötä viriteltiin monella tasolla loppuvuodesta 2023. Mm. Pirkkalan kunnan kanssa aloitettiin neuvottelut tulevien vuosien perhesirkuksen tarjonnasta heidän kulttuuritarjottimelleen. Ahjolan Setlementin kanssa lähdettiin rakentamaan yhteistyöhanketta kantasuomalaisille sekä maahanmuuttajataustaisille perheille, ja Pakolaisnuorten Tuki ry:n työntekijöitä tavattiin uusien hankeajatusten tiimoilta.

Saavutettavuuden puolella kulttuurilähetteen lisäksi järjestimme kaksi kuvailutulkattua näytöstä Joulushow Xyperissä.

Sorin Sirkus on vuoden 2023 aikana ollut vahvasti mukana kehittämässä ja toteuttamassa kansainvälisiä sosiaalisen sirkuksen hankkeita, joista kerrotaan lisää luvussa 6.

5. MUU OPETUS- JA OHJAUSTOIMINTA

5.1 Tampereen yliopiston normaalikoulu (TA22)

Suomen ensimmäinen sirkustaiteen painotuslinja aloitti toimintansa syksyllä 2016 Tampereen yliopiston normaalikoulun yläkoulussa ja lukiossa. Sorin Sirkus ja Normaalikoulu toteuttavat sirkustaiteen koulutuspolkua, jossa sirkustaide on osana oppilaan opintopolkua alakoulun valinnaisista opinnoista yläkoulun painotukseen sekä lukion opintoihin. Oppilaitokset kehittävät yhdessä opetuksen sisältöjä ja opetusmetodeja suunnitelmallisesti, yhteistyössä Tampereen yliopiston kasvatustieteiden yksikön kanssa.

Vuonna 2023 yläkoulussa toimi sirkustaiteen painotuslinja kaikilla kolmella luokka-asteella eli 7., 8. ja 9. luokalla. Uudelle 7. luokalle haki 33 oppilasta ja luokalla aloitti 21 oppilasta. Sirkusluokilla oli yhteensä keväällä 55 oppilasta ja syksyllä 47 oppilasta.

Lukion sirkuslinjan soveltuvuuskokeeseen osallistui 18 hakijaa. Linjalla aloitti syksyllä 10 uutta opiskelijaa ja yksi uusi opiskelija toisella vuosikurssilla. Sirkuspainotuslinjaa (eri vuosikurssit) suoritti syksyllä yhteensä 24 opiskelijaa.

Alakoulussa sirkustaide oli mukana oppilaiden valinnaisissa opinnoissa kevätkaudella 5.–6. luokalla. Ryhmässä oli mukana 12 oppilasta.

Sorin Sirkus toteutti sirkustaiteen opetusta Normaalikoulun oppilaille vuonna 2023 seuraavasti:

- 5.–6. luokan valinnainen kurssi (1 vvt eli vuosiviikkotunti) keväällä -23
- 7. luokan sirkuspainotuslinja: Startti-kurssi (38 ot) syksyllä sekä viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- 8. luokan sirkuspainotuslinja: viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- 9. luokan sirkuspainotuslinja: viikoittainen opetus läpi vuoden (2 vvt)
- Lukion sirkustekniikan kurssit ST1–ST6, yhteensä 12 op, opetusta 1–3 * 75 min/vko
- Ilmaisutaidon opintojaksot IT1–2, yhteensä 4 op, vuonna 2023 tarjottiin IT1-opintojakso
- Lukion sirkuslinjan opinnoista ST7 Sirkustaiteen esitys 1, ryhmäteos (2 op) sekä ST8 Sirkustaiteen esitys 2, sooloteos (2 op) on ollut mahdollista suorittaa sirkuksella osana eri produktioita tai tapahtumia

Sirkustaide näkyy Normaalikoulun opetuksen sisällöissä laajasti. Sirkustaiteen elementtejä sisällytetään eri oppiaineiden opetukseen kaikille koulun oppilaille ja opetuksessa otetaan soveltuvin osin käyttöön myös sosiaalisen sirkuksen menetelmiä.

2023 järjestettiin Tampereen Normaalikoulun vanhemmat ry:n kautta Norssin alakoulun 1–4-luokkalaisille sirkuskerhotunteja, 10 opetuskertaa keväällä ja 10 opetuskertaa syksyllä. Keväällä ryhmiä oli yksi, 11 oppilasta ja syksyllä kaksi, yhteensä 37 oppilasta.

Uutena avauksena aloitettiin sirkuseskaritoiminta läheisen Mustametsän päiväkodin kanssa. Neljällä eskariryhmällä oli kerran viikossa sirkustunti joko päiväkodin tai sirkuksen tiloissa sekä keväällä että syksyllä. Palaute sirkuseskareista on ollut kiittävä ja innostunutta.

5.2 Leirit ja kurssit (TA2)

Vuonna 2023 järjestettiin talviloma-, kesäloma- ja syyslomakurssit ja -leirit.

Talvilomakursseja (vko 9) toteutui yhteensä kolme ja niille osallistui yhteensä 85 lasta ja nuorta (56 osallistujaa vuonna 2022).

Kesäleirejä toteutettiin yhteensä 22 ja niille osallistui yhteensä 318 henkilöä (vrt. 22 leiriä ja 356 osallistujaa vuonna 2022).

4–6-vuotiaiden leirejä järjestettiin kuusi, 7–8-vuotiaiden kokopäiväleirejä neljä ja 9–11-vuotiaiden kokopäiväleirejä neljä. Yhteensä 14 leirille osallistui 193 lasta/nuorta (vrt. 14 leiriä ja 243 osallistujaa vuonna 2022). Yhdellä leirillä tehtiin jälleen yhteistyötä Sara Hildén -akatemian, Suomen Teatteriopiston ja Pirkanmaan Musiikkiopiston kanssa niin, että leirillä vietettiin yksi yhteinen päivä yhteisen teeman, työpajojen ja leiriläisten esitysten parissa.

Lajileirejä järjestettiin kolme (ilma-akrobatia, akrobatia sekä jongleeraus/taikuu). Näille leireille osallistui yhteensä 26 nuorta (vrt. neljä lajileiriä, 30 osallistujaa 2022).

Lisäksi kesäkuussa järjestettiin viisi perheleiriä. Näihin osallistui 38 perhettä, yhteensä 99 osallistujaa (vrt. neljä perheleiriä, 28 perhettä ja 83 osallistujaa vuonna 2021). Perheleirit ovat kasvattaneet suosiotaan edellisiltä vuosilta.

Syyslomalla (vko 42) järjestettiin neljä kurssia, joilla oli mukana yhteensä 53 osallistujaa (vrt. kolme kurssia ja 60 osallistujaa vuonna 2022).

Kuva: Tero Aalto

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

5.3 Taidekaari-työpajat (TA2 / TA21)

Tampereen kaupungin 4.-luokkalaisille järjestettiin Lavakarismaa! -sirkustyöpajoja osana Tampereen kaupungin kulttuurikasvatusohjelma Taidekaarta. Ohjelmassa oppilaat saavat ensin kokea sirkuselämyksen itse tekijänä työpajoissa ja sitten katsojana esityksessä.

Yleisopetuksen sirkustyöpajoja järjestettiin 99 ja erityisopetuksen työpajoja 10 kappaletta. Esityksen näki yli 2 274 oppilasta.

5.4 Lyhytkurssit ja Tyhy-toiminta (TA2)

Vuonna 2023 Sorin Sirkus järjesti sekä lapsille että aikuisille suunnattuja lyhytkursseja itse ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

4kk-3-vuotiaiden vauva- ja taaperosirkuskursseja järjestettiin keväällä kuusi ja syksyllä kolme. Kurseille osallistui yhteensä 86 pienokaista vanhempineen (vrt. yhdeksän kurssia ja 81 lasta vanhempineen vuonna 2022).

Aikuiden kurssien suosio on vakiintunut akrobatian ja ilma-akrobatian osalta. Keväällä järjestettiin neljä koko kevään kurssia ja yksi tiiviskurssi, ja niissä oli 72 osallistujaa. Kesäkursseja pidettiin kolme, 30 osallistujaa. Syyskaudella sirkuksella harjoitteli neljä ryhmää ja tiiviskursseja järjestettiin syyslomalla kolme, näissä kaikissa oli yhteensä 55 osallistujaa.

Syksyllä 2022 aloitettu senioriryhmä jatkoi sirkusharjoituksia. Keväällä osallistujia oli kolmetoista ja syksyllä yhdeksän.

Tyhy-toiminta jatkuu sosiaalisen sirkuksen aktiivisen kontaktoinnin ansiosta vilkkaana. Seurakunnat vierailivat Sorin Sirkuksella kahdella eri työyhteisöllä 2023 vuoden aikana kaksi kertaa, valtakunnallinen Head Power Oy:lle tuotettiin henkilöstön vuorovaikutukseen ja jaksamiseen keskittyvä henkilöstöpäivä Sorin Sirkuksella joulukuussa, ja Janssen Oy halusi vahvistaa työyhteisönsä jaksamista rankkojen korona-aikojen jälkeen tarjoamalla lokakuussa Sorin Sirkuksen tiloissa henkilöstölle puolikkaan päivän sosiaalisen sirkuksen parissa. Vuoden aikana tehtiin myös kaksi pidempää työhyvinvointipäivää Sorin Sirkuksen tiloissa Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstölle.

5.5 Harrastamisen Suomen malli – Lupa harrastaa -toiminta

Sorin Sirkuksella toimii viikoittainen Lupa harrastaa -ryhmä, joka on osa Harrastamisen Suomen mallia. Sitä rahoittaa Tampereen kaupunki opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella. Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastuskoulupäivän yhteydessä.

Vuonna 2023 toiminta jatkui jo kolmatta lukuvuotta. Ryhmässä on noin kaksikymmentä 3.–4.-luokkalaista lasta. Kiinnostus ryhmää kohtaan on suurta ja moni halukas lapsi on jäänyt jonopaikalle. Toiminta on osallistujille ilmaista, viikoittaista ja kestää koko lukuvuoden. Harjoitukset pidetään Sorin Sirkuksella.

Aloitimme myös syksyllä 2023 toiminnan Ylöjärven Harrastamisen Suomen mallin kanssa. Ylöjärvellä ryhmässä on noin kaksikymmentä erityisopetuksessa olevaa 1.–2. luokka-asteen oppilasta. Toiminta on osallistujille ilmaista ja pyörii koko lukuvuoden koulun lomat huomioiden. Ryhmä kokoontuu Ylöjärvellä Siltatien yhtenäiskoululla.

Kuva: Heikki Järvinen

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

6. KANSAINVÄLISYYS

(TOIMINNANALA TA27)

Sorin Sirkuksella on paljon erilaista kansainvälistä toimintaa. Omat opettajat ja oppilaat vierailevat koulutuksissa, nuorisovaihdoissa ja esiintymässä Euroopassa. Sirkuksella vierailee säännöllisesti ulkomaisia taiteilijoita harjoittelemassa ja opettamassa nuoria.

Sorin Sirkus on nuorisoalan akkreditoitu Erasmus+-organisaatio. Akkreditointi tarkoittaa kevennettyä menettelyä kansainvälisten liikkuvuuksien ja yhteistyöhankkeiden rahoitukseen Erasmus+-ohjelmakauden 2027 loppuun saakka. Rahoitus kohdistuu nuorisovaihtoihin ja nuorisotyöntekijöiden ammatilliseen kehittämiseen ja mahdollistaa paljon kansainvälistä liikkuvuutta, partneritapaamisia, hankesuunnittelua ja muita ammatillista kehittymistä. Liikkuvuusrahoituksen turvin Sorin Sirkus etsii uusia nuorisoalan kumppaneita, tekee uusia avauksia nuorisotyön kentällä Euroopan laajuisesti sekä kehittää kaikkea kansainvälistä toimintaansa strategiansa mukaisesti. Kansainvälisistä liikkuvuuksista tehdään joka vuodelle oma suunnitelmansa. Vuoden 2023 aikana akkreditointirahoituksella toteutettuja liikkuvuuksia oli Ruotsissa, Italiassa, Suomessa ja Belgiassa.

Sorin Sirkus jatkoi kansainvälistä yhteistyötään kansainvälisen Caravan-verkoston ja sosiaalisen sirkuksen koulutusprojektien ja kehittämishankkeiden parissa. Vuonna 2023 Caravan-verkosto täytti 15 vuotta. Sorin Sirkus on verkoston perustajajäsen ja Taina Kopra toimii tällä hetkellä sen puheenjohtajana.

Sosiaalisen sirkuksen ohjaajakoulutuksen kehittämishanke CTF Advanced -hanke (2022–2024) eteni aikataulussa ja hanketapaamisia järjestettiin vuoden mittaan Ruotsissa, Irlannissa ja Italiassa.

Kuva: Aleksanteri Mikkola

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

6.1 Nuorisoalan akkreditointi (Erasmus+)

Sorin Sirkus sai syksyllä 2021 Opetushallitukselta EU:n Erasmus+ nuorisoalan akkreditoinnin. Tämä edesauttaa strategian mukaista vahvaa panostamista kansainväliseen liikkuvuuteen Erasmus+-kaudelle 2021–2027.

Vuosi 2023 oli toinen rahoituskausi akkreditoituna organisaationa.

Maaliskuussa Sorin Sirkukselta matkattiin Tukholmaan, Ruotsiin tutustumaan Cirkus Cirköriin ja heidän työhönsä nuorten parissa sekä muihin Tukholman sirkustoimijoihin. Ohjelmaan osallistui yhdeksän henkilöä.

Huhtikuussa Sorin Sirkus matkusti Italiaan tutustumaan paikallisiin (nuoriso)sirkustoimijoihin ja -yhteisöihin Milanossa ja Torinossa ja jatkoi sitten Sienaan sosiaalisen sirkuksen Altra Risorsa -konferenssiin. Mukana matkalla oli suomalaisia yhteistyökumppaneita Sirkus Magentasta ja kulttuurikeskus PiiPoosta. Sorin Sirkuksen kuratoimaan matkaohjelmaan osallistui 15 henkilöä kolmesta eri maasta.

Kesäkuussa nuorten ammattilaisten CTF 7 – sosiaalisen sirkuksen ohjaajakoulutuksen ensimmäinen koulutusmoduli järjestettiin Tampereella. Koulutuksessa oli 23 henkeä kymmenestä eri maasta.

Lokakuussa toteutettiin ensimmäinen akkreditointirahoituksella järjestetty nuorisovaihto Cirkus Cirköriin, Ruotsiin. Suomesta lähti yhdeksän nuorta ja Tukholmassa heitä vastaanottamassa oli kahdeksan lukioikäistä nuorta. Ryhmänohjaajina oli yhteensä viisi aikuista.

Marraskuussa Sorin Sirkus järjesti samanaikaisesti Brysselissä pidetyn Caravan-verkoston vuosikokouksen kanssa useita kokouksia ja seminaareja, jotka limittyivät vuosikokouksen ohjelmaan. Erikseen kokoontuivat mm. Caravan W.A.Y., joka on verkoston nuorison ääni. Tapasimme myös Montenegron, Slovenian ja Serbian nuorisosirkustoimijoita ja suunnittelimme tulevaisuuden yhteistyötä. Yhteensä Sorin Sirkuksen akkreditointirahoituksella Brysseliin matkasi 20 henkeä kymmenestä eri maasta.

6.2 Caravan – International Youth and Social Circus Network

Caravan on kansainvälinen nuoriso- ja sosiaalisen sirkuksen verkosto, johon kuuluu 40 jäsen- ja ystäväkoulua 19 eri maasta. Vuosi 2023 oli verkoston 15. toimintavuosi. Verkostolla on 14 Caravan Friends -jäsentä, joista osa tulee samoista maista kuin varsinaiset jäsenet.

Caravan-verkoston jäsenmaat	
Eurooppa	Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Luxemburg, Montenegro, Pohjois-Irlanti, Ranska, Ruotsi, Saksa, Serbia, Slovenia, Suomi, Tšekki, Venäjä
Lähi-itä	Libanon, Palestiina
Aasia	Kambodzha
Caravan Friends -jäseniä tulee myös Afganistanista, Iso-Britanniasta, Etelä-Afrikasta, Etelä-Koreasta, Islannista ja Kanadasta.	

Verkosto edistää maailmanlaajuisesti sirkuksen hyödyntämistä osana nuorisotyötä ja tekee tiivistä yhteistyötä järjestämällä koulutusta sekä opettajille että oppilaille ja vaihtaa tietotaitoa esimerkiksi sirkuskoulun organisaatiota ja taloutta koskevissa asioissa. Verkoston kotisivut ovat osoitteessa www.caravancircusnetwork.eu, josta löytyy tietoja verkostosta ja sen jäsensirkuksista.

Sorin Sirkus on Caravanin perustajajäsen. Taina Kopra jatkoi verkoston puheenjohtajana kolmivuotiskautensa toista vuotta (2022–2024). Hän osallistui vuosikokousten lisäksi kahdeksaan hallituksen kokoukseen, joista viisi pidettiin etänä ja kolme lähikokouksina Brysselissä.

Tammikuussa sirkustirehtööri edusti verkostoa Festival Mondial du Cirque de Demain festivaaleilla Pariisissa, jossa hän piti puheenvuoron ammattilaisten Club Pro- seminaarissa.

Caravanin kevätkokous pidettiin 21.4. verkossa. Osallistujia oli 39 ympäri maailmaa. Syyskokous ja 15-vuotisjuhla pidettiin 1.–2.12. Brysselissä. Ensimmäisen päivän viralliseen vuosikokoukseen osallistui lähes 40 jäsentä, 15:stä eri sirkuskoulusta. Toisen päivän työpajoihin osallistujia oli yli 50, kun mukaan saatiin myös verkoston nuoria W.A.Y.-ryhmästä. Caravan W.A.Y. (What About Youth?) on nuorten verkosto, jonka avulla nuorten ääntä ja osallisuutta Caravanissa pyritään lisäämään.

Verkoston 15-vuotisjuhlia vastaanotti 100 henkeä. Kutsuttuina oli sirkuskoulujen lisäksi verkoston työntekijöitä ja kumppaneita vuosien varrelta sekä muita eurooppalaisia sirkus, sosiaali- ja nuorisotyön verkostoja. Sorin Sirkusta vuosikokouksissa edustivat sirkustirehtöörin lisäksi rehtori Merja Koskiniemi, talouspäällikkö Sami Päivinen sekä tuottajat Lari Aaltonen ja Katja Tuuli.

Caravanilla oli yksivuotinen EACEA (The European Educational, Audio-visual, and Cultural Executive Agency) -rahoitus verkoston pyörittämiseen. Uutta yksi- ja kolmevuotista EACEA-rahoitusta haettiin joulukuussa 2023. Caravanin toimisto on Brysselissä, jossa palkattuna oli kolme osa-aikaista työntekijää. Jäsenillä on monia eri hankkeita sekä yhdessä että useiden muiden kumppanien kanssa. Sorin Sirkuksen aktiivinen osallistuminen Caravanin hankkeisiin näkyy hankekuvauksissa seuraavassa luvussa. Hankkeet toteutettiin EU:n Erasmus+-rahoitusohjelman turvin.

6.3 Kansainväliset hankkeet

CTF in Action

CTF in Action -koulutushankkeet ovat eurooppalaisten sirkuskoulujen yhteisiä Erasmus+-rahoitteisia hankkeita, jotka ovat jatkoa aiemmalle Circus Transformation -hankkeelle. CTF in Action -projekteissa toteutetaan aiemmassa hankkeessa luotu sosiaalisen sirkuksen ohjaajakoulutus eurooppalaisena yhteistyönä. CTF sisältää neljä viiden päivän mittaista koulutusviikkoa, jotka tapahtuvat neljässä eri maassa vuoden aikana. Kustakin osallistuvasta sirkuskoulusta valitaan osallistujat, jotka suorittavat kaikki neljä koulutuskokonaisuutta.

CTF 7 alkoi ensimmäisellä koulutusjaksolla kesäkuussa Tampereella. CTF-kouluttajina Sorin Sirkukselta toimivat Tytti Vuolle, Elina Mäkelä ja Simon Llewellyn. Toinen koulutus oli marraskuun lopussa Brysselissä. Viimeiset kaksi koulutusviikkoa ovat keväällä 2024. Koulutukseen osallistuu 22 henkeä kymmenestä eri maasta. Sorin Sirkukselta koulutautuvat Kira Leppälä ja Maria Mäensivu.

Kuva: Aleksanteri Mikkola

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

CTF Advanced -hanke

Sorin Sirkuksen johtama CTF-koulutuksen kehittämishanke CTF Advanced on Erasmus+ strateginen kumppanuushanke (KA2) vuosille 2022–2024. Yhdessä viiden kansainvälisen partnerin kanssa hankkeessa kehitetään sosiaalisen sirkuksen ohjaajakoulutusta, laajennetaan sosiaalisen sirkuksen yhteistyöverkostoja kuudessa eri maassa sekä luodaan sosiaalisen sirkuksen ohjaajille mahdollisuuksia tavata ja vaihtaa kokemuksia kansainvälisesti.

Hanke vastaa aikaisemmissa CTF-koulutuksissa havaittuihin haasteisiin ja uusiin tarpeisiin sekä luo uusia yhteyksiä sirkusalan sekä sosiaali- ja nuorisotalouden välille. Hanke myös jakaa kertynyttä osaamista ja tietoa sirkusalan ulkopuolelle. Mukana on kolme tutkijaa (Irlanti, Suomi, Italia), jotka tutkivat koulutuksen vaikuttavuutta.

Projektin kuusi pääkumppania ovat: Cirqueon (Tšekien tasavalta), Cirkus Cirkör (Ruotsi), Galway Community Circus (Irlanti), Altro Circo (Italia), Caravan-verkosto ja Sorin Sirkus. Tämän lisäksi projektin aikana tehdään yhteistyötä myös muiden Caravan-verkoston kumppanien kanssa.

Hankkeen tapaamiset olivat helmikuussa Tukholmassa Ruotsissa, maaliskuussa Galwayssa Irlannissa ja lokakuussa Sienassa Italiassa. Loppuseminaari on Tampereella maaliskuussa 2024. Hanke on edennyt aikataulussa ja tulokset hyödyttävät sekä ohjaajakoulutuksen pedagogiikkaa, käytännön järjestelyjä, että laajentavat merkittävästi kansainvälistä yhteistyöverkostoa.

7. TOIMITILA

(TOIMINNANALA TA5)

Sorin Sirkuksella on oma kiinteistö, joka vaatii jatkuvaa kunnostusta ja uudelleen rakentamista niin sisä- kuin ulkotiloissa. Sirkuskeskusta käyttää suuri määrä sirkuksen omia ja vierailevia toimijoita opetus-, harjoitus- ja esitystoimintaan sekä arkisin että viikonloppuina.

Sirkuskoulun lukukausien aikana kaikki kuusi salia ovat iltaisin olleet ahkerassa käytössä. Myös lisääntynyt viikonloppukäyttö aiheuttaa kuormitusta tilojen huollon ja ylläpidon pitämiseksi hyvällä ja turvallisella tasolla.

Vuonna 2023 tehtiin ylläpitäviä ja korjaavia kiinteistön huoltotöitä. Lämmön ja sähköenergiatehokkuuden parantamista jatkettiin mm. led-valaistusta lisäämällä. Kiinteistönhuolto ja kunnossapito vaativat jatkuvaa seuraamista ja mahdollisesti nopeaakin puuttumista korjauksiin. Suurimmat ennalta-arvaamattomat korjaustoimet syntyivät luonnonilmiöiden johdosta. Tuuli repi osan vanhempaa huopakattoa ja kellariin tulvi sadevettä. Osan kuluista korvasi vakuutus, mutta osa jäi sirkuksen maksettavaksi. Vuoden 2024 tärkeimpiin tiedossa oleviin korjauksiin kuuluu Mauno-salin lattian toisen puolen uusinta.

Sirkusvälineitä valmistettiin, korjattiin ja päivitettiin tarpeen mukaan. Äänentoistoon hankittiin uusia päätevahvistimia. Henkilönostimen katsastus ja korjaus aiheuttivat myös ylimääräisiä kustannuksia.

Sirkusammattilaiset harjoittelivat päivittäin sirkuksen eri saleissa monipuolisesti. Ammattilaisten harjoitusrinkiin kuuluu noin 40 artistia.

Sirkuksen tilaa vuokrattiin eri toimijoille sirkus- ja kulttuurialalla. Käyttäjiä ovat olleet esim. yksittäiset sirkustaiteilijat, Suomen Nuorisosirkusliitto, tanssiryhmät, suspensiotaitelijat, itsepuolustusryhmä sekä elokuva- ja tv-sarjojen tekijät.

Uuden strategian mukaisesti sirkuksella on tarvetta ja toiveita lisätiloihin (esiintymis-, harjoitus- ja tekniset tilat). Mahdollisen laajennustyön suunnittelu sekä kartoitus muista tilaratkaisuista Pirkanmaan alueelta käynnistyi. Keskusteluja tilaratkaisuista on käyty myös Tampereen kaupungin sekä muiden kaupungin sidosryhmien kanssa. Tätä työtä jatketaan vuonna 2024.

By PtG - Oma teos, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=93678508>

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

8. HENKILÖKUNTA

8.1 Kuukausipalkkaiset työntekijät

Sorin Sirkuksen sirkustirehtöörinä, taiteellisena- ja pedagogisena johtajana sekä esitysten ohjaajana työskenteli Taina Kopra, joka toimi myös esiintyvät-ryhmän vastuopettajana. Sirkuskoulun rehtorina ja opettajien esimiehenä toimi Merja Koskiniemi. Talous- ja henkilöstöhallinnosta vastannut talouspäällikkö Ulla Majuri vaihtoi työpaikkaa toukokuussa ja uutena talouspäällikkönä aloitti Sami Päivinen.

Tuottajina jatkoivat Lari Aaltonen, joka vastasi kansainvälisyydestä ja Pertti Huovinen, joka vastasi produktioista ja keikoista. Katja Tuuli vastasi sosiaalisen sirkuksen tuottajan tehtävistä.

Uusina työntekijöinä aloittivat opintosihteeri Arja Taskinen helmikuussa sekä viestintävastaava Tero Aalto maaliskuussa.

Kuukausipalkkaisina opettajina toimivat Juha Helppikangas, Ilona Jääski (kevatlukukausi), Elina Mäkelä, Kamilla Nisso, Jani Suihkonen ja Tytti Vuolle.

Maneesimestari Jouni Kivimäki toimi teknisen henkilökunnan esimiehenä ja vastasi sirkuksen turvallisuusasioista, tilan kunnostus- ja huoltotöistä sekä sirkusvälineistön rakentamisesta. Hän on sirkuksen työsuojelupäällikkö. Esiintymisasujen ja rekvisiitan suunnittelu, valmistus ja huolto työllistivät puvustaja Kitta Klemettilän, joka on myös työsuojeluvaltuutettu. Siistijänä toimi Sirpa Perä. Elokuussa kiinteistöhuoltajana aloitti määräaikaisella sopimuksella Sampo Suihkonen.

8.2 Tuntipalkkaiset- ja projektityöntekijät

Sirkuskoulussa tuntipalkkaisina sirkusohjaajina toimivat Ebenezer Ackom-Aidoo, Andreas Falk, Jarmo Humalajärvi, Ilona Jääski (syyslukukausi), Henri Kannisto, Iitu Kivimäki, Sanna Kopra, Kira Leppälä, Maria Mäensivu, Heli Sten ja Laura Tikka sekä tanssinopettajana Marjo Terästö.

Sirkuskoulussa vieraili opettajina myös sirkustaiteilijoita; Rosa-Maria Autio, Rosa-Maria Laukkanen, Simon Llewellyn, Maria Peltola ja Johannes Holm Veje.

Joulushow'n työryhmässä ja muissa tuotannoissa oli vakituisen henkilökunnan lisäksi mukana 16 projektityöntekijää. Neljä nuorta sirkuskoululaista toimi kesän sirkusleireillä kesätyöntekijöinä. Lisäksi Sorin Sirkus palkkasi kymmenen esiintyvät-ryhmän nuorta, jotka toteuttivat tilausesitykset Särkänniemen huvipuistoon kesäkaudella 2023.

Huhtikuulle asti siviilipalvelusta sirkuksella suoritti Pekka Räisänen osallistuen kiinteistöhuollon tehtäviin ja toimien siistijän apuna. Siviilipalveluksensa aloittivat toukokuussa Aleksanteri Mikkola ja lokakuussa Aleks Matilainen, joiden tehtävät koostuvat kiinteistöhuollon tehtävien ja siistijän apuna toimimisen lisäksi opetuksesta.

Sorin Sirkus toimi työharjoittelupaikkana opiskelijoille, jotka tulivat Tampereen seudun ammattiopistosta Tredusta. Sorin Sirkuksella teki TET- eli työelämään tutustumisjakson kaksi oppilasta.

Henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut:	2023	2022	2021
Keskimääräinen lukumäärä tilikaudella *	25	23	19
Tilikauden palkat ja palkkiot	920 977	872 714	650 632

* Keskimääräisen lukumäärän laskennan yhteydessä osa-aikaiset työsuhteet on muutettu kokoaikaisiksi.

8.3 Koulutus, työturvallisuus ja tasa-arvo

Sorin Sirkus uskoo elinikäiseen oppimiseen ja painottaa oman henkilökuntansa jatkuvaa lisä- ja täydennyskoulutusta. Sirkus järjestää koulutusta henkilökunnalleen tarvittaessa läpi vuoden, mutta suurin panostus on elokuussa järjestettävä orientaatioviikko, jolloin koulutetaan koko henkilökuntaa yhdessä ja opetushenkilökuntaa erikseen joka vuosi vaihtuvien painotuksin. Lisäksi Sorin Sirkus on mukana erilaisissa koulutushankkeissa, joiden kautta tarjoutuu koulutusta henkilökunnalle. Henkilökuntaa kannustetaan myös etsimään koulutusta itselleen ja sitä tuetaan erilaisin työaika- ja palkkatoimin.

Vuonna 2023 Sorin Sirkuksen henkilökunnasta 24 osallistui monialaisesti erilaisiin koulutuksiin. Koulutuksia järjestettiin sekä itse että niihin osallistuttiin muiden järjestämänä, niin etänä kuin paikan päällä kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhteensä koulutustunteja kirjattiin henkilöstölle vuonna 2023 yli 600 tuntia. Henkilökunnalle tarjottiin mahdollisuus osallistua myös työnohjaukseen sekä keväällä että syksyllä, jonka lisäksi johtoryhmälle pidettiin omat työohjaukset keväällä ja syksyllä.

Sorin Sirkuksen työterveysasiat hoiti Pihlajalinna ja toiminnan vakuutukset olivat Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elossa ja LähiTapiolassa.

Sorin Sirkus pyrkii korostamaan sukupuolten välistä tasa-arvoa myös rekrytoinnissa. Rekrytointiprosesseissa otetaan huomioon sukupuolten välinen suhde henkilökunnan kokoonpanossa. Tämä korostuu erityisesti opetushenkilökunnan osalta pyrkimyksenä taata kaikille oppilaille sekä mies- että naisopettajien opetusta.

8.4 Talkoorinki

Sorin Sirkuksen toiminnan tukijalka on aina ollut suuri talkootyön määrä. Pääosin sirkuskoulun oppilaiden vanhemmista ja laajan oppimäärän oppilaista koostuva talkoorinki on vapaaehtoinen ryhmä, joka omalla työllään osallistuu sirkuskoulun toimintaan. Talkoorinkiläisiä osallistui kevätsirkus- ja joulushowesityksissä pysäköinnin ohjaukseen, kahvila- ja aulatyöhön sekä katsomovalvontaan.

9. TALOUS

Sorin Sirkuksen tuotot muodostuvat varsinaisen toiminnan tuotoista, kuten lukukausi- ja kurssimaksuista, esitysten lipputuloista, esiintymiskorvauksista ja leirimaksuista sekä avustuksista, joita haetaan vuosittain toiminnan rahoittamiseen mm. opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Opetushallitukselta ja Tampereen kaupungilta sekä eri kulttuurirahastoilta ja säätiöiltä. Lisäksi jäsenmaksut ja muut varainhankinnan tuotot ovat tärkeä tulojen lähde. Talkootyö ja vanhempien vapaaehtoistoiminta ovat tärkeitä resursseja tulojen hankkimiseksi ja kulujen säästämiseksi.

Lakisääteistä opetustuntikohtaista valtionosuutta taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän kustannusten kattamiseen saatiin 187 154 euroa (edellisvuonna 175 031 €). Sorin Sirkus sai valtionosuutta 3 676 (3 576) oppitunnin mukaan, vuonna 2023 laajan oppimäärän toteutunut opetus oli 3 989 (4 024) oppituntia.

Tampereen kaupunki myönsi vuodelle 2023 toiminta-avustusta 144 000 euroa (140 000 €). Yhteistyö Tampereen yliopiston normaalikoulun kanssa ala- ja yläkoulun sekä lukion sirkustaiteen opetuksessa jatkui suunnitelman mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 8 000 euroa katon korjauskustannuksiin.

Sorin Sirkuksen hallinnoimat opetushallituksen Erasmus+-ohjelman hankkeet jatkuivat suunnitellusti. CTF Advanced, koulutuksen kehittämiseen ajalle 1.3.2022–30.6.2024 saatiin 224 625 euroa ja nuorisotalon kansainväliseen liikkuvuuteen saatiin 111 780 euroa ajalle 1.6.2023–31.8.2024.

Sorin Sirkuksen hallinnoima Opetushallituksen Monitaidetta taiteen perusopetukseen Tampereella –hanke saatiin päätökseen vuoden 2023 lopussa.

Kuva: Heikki Järvinen

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

9.1 Arvio taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Vuoden 2023 alijäämä on 37 864 euroa (vuonna 2022 alijäämä 76 728 €). Yhdistyksen syyskokouksen 2022 hyväksymässä vuoden 2023 tulo- ja menoarviossa ylijäämäksi oli arvioitu 1 790 euroa. Tulokseen vaikuttivat kiinteistön käyttökulujen odotuksia suurempi kasvu, kiinteistön yllättävät vahinkokorjauskulut sekä henkilöstökulujen kasvu, jonka odotetaan tuovan positiivisia tuloksia tulevina vuosina.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 130 125 euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Suurimmat erot tulivat hankerahojen ja Taidetestaajat-rahoituksen jaksottumisista eri vuosille. Esiintymiskorvaukset lisääntyvät 10 060 eurolla ja opetuspalveluiden myynti jatkoi kasvua 39 431 eurolla.

Henkilöstökulut kasvoivat 68 123 eurolla uusien rekrytointien ja toiminnan kasvun myötä. Muut kulut pienenevät 187 937 suurimmaksi osaksi juuri kansainvälisten hankkeiden sekä esitystoiminnan kulujen (esim. Taidetestaajat) jaksotusten takia. Poistot puolittuivat edellisestä vuodesta, kun jaksotuksia päivitettiin ja tarkennettiin.

Varainhankinnan kate pieneni 4 568 euroa pääasiassa kohonneiden kustannusten myötä.

Joulushow Kaila keräsi positiivista huomiota mediassa ja Sorin Sirkuksen seuraajien keskuudessa ensi-illasta lähtien, vaikka marraskuussa täyttöasteet jäivätkin odotettua pienemmiksi. Edellisvuoden tapaan lipunmyynti vilkastui joulukuun alun jälkeen. Joulukuussa myyntiin julkaistiin vielä yksi lisänäytös tammikuulle 2024. Joulushow Kaila keräsi 10 123 katsojaa täyttöasteen ollessa yli 85 %. Budjetoiduista lipunmyyntituotoista jäätin kuitenkin selvästi jälkeen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön opetustuntikohtainen avustus nousi vahvistettujen opetustuntien kasvun mukana 12 123 eurolla ja Tampereen kaupungilta saatiin edellisvuoden kokoisen avustuksen lisäksi 4 000 euron lisäavustus.

9.2 Keskeisimmät talouden tunnusluvut sekä talouden ja kehityksen yleiskuvaus

Rahat ja pankkisaamiset olivat tilinpäätöshetkellä 661 402 euroa (679 440 €) ja lyhytaikaiset saamiset 16 307 euroa (80 594 €). Lyhytaikainen vieras pääoma oli 389 864 euroa (382 261 €) sisältäen seuraavan vuoden aikana erääntyviä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä 49 730 euroa (49 730 €) sekä saatuja ennakkomaksuja 130 200 euroa (123 463 €).

Maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku (quick ratio) saa siten hyvän arvon 2,61 (2,91). Omavaraisuusaste oli myös hyvä 63,0 % (61,1 %).

Yhdistys omistaa toiminnassaan käytetyn kiinteistön ja tontin. Kiinteistöön kohdistuva laina saadaan nykyisellä maksuohjelmalla maksettua loppuun vuonna 2025.

Toimitila ja irtain omaisuus on vakuutettu vuosittain tarkistettua jälleenhankintahintaa vastaavaksi LähiTapiolassa. Yhdistyksellä on lisäksi toiminnan keskeytysvakuutus sekä hallituksen vastuuvakuutus.

Yhdistyksen tuotot tilikaudella 2023 (2022) muodostuivat seuraavasti:

1. Varsinaisen toiminnan tuotot	1 126 557 €	(1 256 682 €)
2. Varainhankinnan tuotot	80 264 €	(79 201 €)
3. Rahoitustoiminnan tuotot	3 141 €	(1 041 €)
4. Yleisavustukset	331 154 €	(315 031 €)

Yhteensä tuotot vuonna 2023 olivat 1 541 116 euroa (1 651 956 €). Kohtien 1–3 osuus kokonaistuotoista (omarahoitus) on 78,5 % (80,9 %).

Vastaavasti yhdistyksen kokonaiskulut vuonna 2023 olivat 1 578 980 euroa (1 728 880 €), johon sisältyvät poistot 35 152 euroa (70 006 €).

Kuva: Heikki Järvinen

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

9.3 Saadut avustukset 2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö, valtiosuus Laajan oppimäärän käyttökustannukset	187 154 €
Tampereen kaupunki Toiminta-avustus	144 000 €
Etelä-Suomen Aluehallintovirasto Nuorisotyötoiminta – OOOOPS! -hanke (2024)	35 000 €
Opetus- ja kulttuuriministeriö Katon korjaukseen	8 000 €
Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry Aikuisten kurssitoiminta	6 199 €
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo Työkykyjohtamisen kehittämishankkeen tuki	1 500 €
OP Tampere Kesätyö kahdelle nuorelle	800 €
Tampereen kaupunki Kesätyö kahdelle nuorelle	640 €

Saadut avustukset Sorin Sirkuksen hallinnoimiin yhteistyöhankkeisiin 2023:

EU:n Erasmus+ Youth -yhteistyöhanke CTF Advanced 1.3.2022–30.6.2024	89 850 €
EU:n nuorisualan Erasmus+-akkreditointi 1.6.2023–30.6.2024	89 424 €
Better Together – nuorisovaihto Hankkeen loppuraportoinnin jälkeinen tilitys	8 640 €

9.4 Arvio tulevasta kehityksestä

Yhdistyksen lokakuussa 2023 vuodelle 2024 laadittu tulo- ja menoarvio pyrkii talouden tasapainottamisen kautta nollatulokseen. Henkilöstörekrytointien myötä odotetaan yhdistyksen laaja-alaisen toiminnan näkyvyyden ja tunnettavuuden parantumista ja sitä kautta sekä opetus- että esiintymistoiminnan kasvua.

Laajan oppimäärän valtionosuuden tuntimäärä säilyi samana, mutta yksikköhinnan nousun myötä avustus nousee vuodelle 2024 191 470 euroon (187 154 €). Tampereen kaupungin myöntämä toiminta-avustus vuodelle 2024 laskee vuoden 2022 tasolle 140 000 euroon (144 000 €).

Vuosina 2024–2025 olemme taas mukana Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa, jonka myötä esitystoiminta lisääntyy jo heti alkuvuodesta 2024.

Monivuotisten kansainvälisistä hankkeiden osalta saadaan arvokasta tietoa, kun yksi niistä päättyy vuonna 2024 ja toisen osalta raportoidaan ensimmäisen vuoden tulokset. CTF Advanced-hankkeesta tehdään loppuraportti ja Erasmus+-akkreditoinnin osalta raportoidaan ensimmäinen toimintavuosi. Raporttien yhteydessä tuloutetaan myös hankkeiden viimeiset avustuseurot toteutuneiden tavoitteiden mukaisesti. Vuodelta 2023 kansainvälisiä hankerahoja siirtyi vuodelle 2024 yhteensä 95 000 euroa.

Nuorisotyötoiminnan OOOPS! -hankkeeseen saatu 35 000 euron avustus siirtyi kokonaisuudessaan vuodelle 2024. Sen myötä yhdistyksen tekemää nuorisotyötä saadaan kehitettyä ja nuorten osallistumista toimintaan lisättyä, jonka toivotaan luovan myös kokonaan uutta toimintaa.

Sirkuskoulun suosio on pysynyt ennallaan, joten opetustoiminnan odotetaan pysyvän vähintään nykyisellä tasolla. Erialaisten kurssien ja toimintaryhmien sekä myydyin opetustoiminnan oletetaan kasvavan maltillisesti.

Joulushow'n osalta esityskalenteria ja -aikoja yritetään optimoida katsomoiden täyttämiseksi heti esityskauden alusta. Tähän pyritään vaikuttamaan myös lipunmyynnin aloituksen aikaistamisella.

Kuva: Kristian Wanvik

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

10. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

Ulkoisessa viestinnässä merkittävin oma väylä on Sorin Sirkuksen oma verkkosivusto, jonka sisältöä hyödynnetään myös uutiskirjeissä ja jaetaan lainattuihin medioihin kuten sosiaalisen median kanaviin Facebookiin, LinkedIniin ja Twitteriin. Sivustolle on koottu myös yhteisön mediatiedotteet, kurssikuvaukset sekä uutiset taiteen perusopetuksesta, esitys- ja sosiaalisen sirkuksen toiminnasta sekä kansainvälisestä yhteistyöstä ja hankkeista. Sivustolta löytyvät myös kattavat perustiedot Sorin Sirkuksen toiminnasta ja historiasta.

Tiedotusta ja viestintää hoitamaan palkattiin maaliskuun lopussa viestintävastaava, joka on uusi tehtävänimike Sorin Sirkuksella. Digitaalisen viestinnän eri seuranta- ja analytiikkaohjelmistot siirrettiin kevään aikana uuden henkilötilin alle, joten osasta numeraalisista tuloksista puuttuu vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen lukemat.

Vuonna 2023 Sorin Sirkuksen verkkosivusto www.sorinsirkus.fi keräsi 283 000 näyttökertaa ja noin 39 500 sivustolle johtanutta hakukoneen klikkausta. Lukemissa on lievää laskua edellisvuoteen verrattuna. Tietojen lähteenä on verkkosivujen alustan Wordpressin data-analytiikka.

Sen sijaan sosiaalisen median puolella Facebookissa postausten kattavuudessa oli tapahtunut kasvua noin 8 % verran ja Instagramissa peräti 55 %. Somekanavien seuraajamäärissä tapahtui lievää kasvua, mutta kohennuksen varaa on. Sometilastojen lähteenä on käytetty Meta Business Suitea.

Vuonna 2023 viestinnässä jatkettiin yhteistyötä kulttuuriorganisaatioille digitaalistrategioita tarjoavan alankomaalaisen INTK:n kanssa Google Ad Grants -apurahan avulla. Erityisesti syksyllä joulushown lähestyessä ja näytöskauden alkaessa hakusanamarkkinoinnin avulla verkkosivulle ohjautunut liikenne jopa yli kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Sorin Sirkuksen digitaalisten mainosten tavoitavuus kasvoi merkittävästi.

Sirkuskoulun sisäisessä tiedotuksessa käytetyin viestintäväline oli oppilaitoskäyttöön tarkoitettu Wilma, johon toimitetaan tunnukset kaikille huoltajille sekä laajan oppimäärän oppilaille ja esiintyvät-ryhmän jäsenille. Rehtori vastaa koko sirkuskoulua koskevista tiedotteista. Ryhmien vastuopettajat lähettävät vähintään neljä kertaa vuodessa ryhmän terveiset huoltajille ja oppilaille Wilman kautta. Vuoden aikana myös lajituntien opettajat ovat lähettäneet kuulumisia tunneilta.

Henkilökunnan sisäisessä viestinnässä on hyödynnetty perinteisten kokousten lisäksi Office 365 -ympäristöä, Wilmaa sekä sosiaalisen median kanavia ja sovelluksia. Sirkuskoululla on käytössä iDiD digital signage -infonäyttö, joilla välitetään tietoa esimerkiksi tulevista tapahtumista, bussiaikatauluista ja sirkusalan tiedotteista.

11. YHTEISTYÖ

Sorin Sirkus tekee monipuolisesti yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Vuonna 2023 sirkus oli jäsenenä useissa taiteen perusopetuksen edunvalvonta- ja yhteistyöjärjestöissä sekä toimi aktiivisena yhteistyökumppanina alan oppilaitosten, Tampereen yliopiston ja Tampereen yliopiston normaalikoulun kanssa. Paikallisesti tärkeää ja kehittävää yhteistyötä tehtiin säännöllisesti Tampereen muiden taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa.

Sorin Sirkus toteutti erilaista yhteistyötä paikallisten kulttuuri- ja sirkusalan toimijoiden kanssa. Sosiaalisen sirkuksen toimintaa toteutettiin yhteistyössä erilaisten järjestöjen, yhdistysten ja sosiaali- ja terveysalan toimijoiden kanssa. Sorin Sirkuksen tilavuokraus eri yhteistyökumppaneille ei vielä palautunut koronavuosiä edeltävälle tasolle.

Pääasialliset rahoittajat:

- o Opetus- ja kulttuuriministeriö
- o Opetushallitus
- o Tampereen kaupunki

Jäsenyydet:

- o CARAVAN International Youth and Social Circus Network
- o Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Palvelualojen työntekijät PALTA ry
- o Esittävän taiteen oppilaitosten liitto (ETOL)
- o Lasten Tampere ry
- o Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry
- o Suomen Nuorisosirkusliitto ry
- o Taiteen perusopetusliitto (TPO)
- o Tampere Teatteripääkaupunki -verkosto
- o Visit Tampere Oy

Sorin Sirkuksen keskeiset kumppanit oppilaitousyhteistyössä:

- o HUMAK-ammattikorkeakoulu
- o Koulutuskeskus Salpaus, sirkustaiteen koulutus
- o Pirkanmaan Musiikkiopisto
- o Suomen Teatteriopisto
- o Taito Pirkanmaan käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä
- o Tampereen Konservatorio
- o Tampereen seudun ammattiopisto Tredu
- o Tampereen seudun Työväenopiston Sara Hildén -akatemia (Tampereen kaupunki)
- o Tampereen yliopisto
- o Tampereen yliopiston normaalikoulu
- o Turun ammattikorkeakoulu, Taideakatemia ja sirkuksen koulutusohjelma

Sorin Sirkuksen yhteistyökumppanit Tampereen ja Pirkanmaan alueella:

- o Ahjolan Setlementti ry
- o Kangasalan kunta, varhaiskasvatus ja kulttuuripalvelut
- o Kulttuurikeskus PiiPoo
- o Kulttuuriosuuskunta Uulu
- o Kylmäkosken vankila
- o Operaatio Pirkanmaa
- o Pakolaisnuorten Tuki ry
- o Pirkanmaan hyvinvointialueen perhekeskukset
- o Pirkkalan kunta, kaupunkikulttuuriyksikkö
- o SOS-lapsikylä
- o Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, Taidetestaajat
- o Tampereen ensi- ja turvakodit ry (Tetuko ry)
- o Tampereen kaupunki, Kaupunkikulttuuriyksikkö
- o Tampereen Kehitysvammaisten Tuki ry
- o Tampereen Lastenklinikan tuki ry
- o Tampereen Teatteri
- o Tampereen Työväen Teatteri
- o Tampereen yliopisto
- o Tampereen yliopistollisen sairaalan Lasten ja nuorten sairaala (TAYS)
- o Tampereen Sydänlapset -ja aikuiset ry
- o TSAU, Tampereen seudun autismiyhdistys
- o Yleisradio

Kuva: Heikki Järvinen

SORIN SIRKUS

TAMPERE FINLAND

12. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vuonna 2023 toiminnan päätavoitteina olivat työyhteisön toimintaedellytysten vahvistaminen ja yhteistyön kehittäminen ja lisääminen. Monipuolista yhteistyötä on tehty ja lisätty sekä kansallisesti että kansainvälisesti kuten edellisissä kappaleissa on kerrottu. Palkkasimme lisää henkilökuntaa ja varsinkin viestinnän vastaavan uusi toimi tulee lisäämään sirkuksen ammattimaista näkyvyyttä merkittävästi myös tulevaisuudessa. Tämä on tärkeää, sillä kilpailu maksavista osallistujista, katsojista ja asiakkaista on Tampereella kasvanut. Perheiden lisääntynyt taloudellinen ahdinko näkyi selvästi jo vuonna 2023 ja valitettavasti näkymät eivät ole positiivisempia vuonna 2024. Nuorten kokemat paineet koulussa ja yhteiskunnassa sekä nykyisen maailmantilanteiden tuoma ahdistuneisuus ja masentuneisuuden lisääntyminen näkyy nuorten keskuudessa päivittäin myös sirkuksella. Yritämme luoda heille turvaverkon, jossa yhdessä ystävien kanssa harjoittelu ja opettajien tuki toivottavasti auttaa heitä jaksamaan paremmin. Vuonna 2024 alkaa uusi hanke (OOPS!), joka keskittyy nuorisotyöhön ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseen. Tämä on myös tärkeä strategiassamme oleva tavoite. Toinen uusi hanke (Yhdessä) tulee kehittämään sosiaalisen sirkuksen toimintaa, sen ylläpitämistä sekä uusia kumppanuuksia.

Vuoden 2023 alijäämäinen tulos aiheuttaa päänvaivaa tulevaisuuden suunnitelmille, sillä kaikkien käyttökustannusten kasvu jatkuu ja paineet henkilökunnan lisäämiseen toiminnan monipuolisen kasvun myötä lisääntyy. Tämä taas tietää henkilöstökulujen kasvua. Koska tulopuolta on erittäin vaikea kasvattaa, tässä taloudellisessa maailmantilanteessa, suhteessa menoihin, olemme vaarallisesti kierteessä. Miten saamme pidettyä taitavan henkilökuntamme, jos toiveita palkankorotuksiin ei ole näköpiirissä? Sorin Sirkuksen yli 78 % omarahoitusosuus on merkittävä tämän alan toimijoille. Se on lähes kestämaton.

Olemme suunnitelleet uudisrakennusta ja sen varalle uusia toimintoja, jotka toisivat lisätuloja tulevaisuudessa. Hyvältä idealta puuttuu vain 5 miljoonaa euroa.

Vaikka lähitulevaisuus herättää kysymyksiä ja epävarmuutta on ilmassa, niin sirkuksella on suuri joukko energisiä ja iloisia nuoria sekä ammattitaitoisia nuorisotyöntekijöitä. Osaava henkilökunta on sitoutunut yhdessä kohtaamaan nämä haasteet.